Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA  СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 160. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 23, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 23-го СЕРПНЯ 1995 р. Ч. 160. РІК CII.

„ЗА НАМИ ВЖЕ ЧОТИРИ ПЕРШІ РОКИ СВОЄЇ САМОСТІЙНОЇ ПУТІ..."

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

UKRAINIAN INDEPENDENCE DAY, 1995

Greetings to all those celebrating the fourth anniversary of Ukrainian independence.

Today, Ukrainian Americans honor their ancestors' heroic struggle for liberty. Despite difficult conditions, Ukraine continues down a path of economic and political reforms that will strengthen its sovereignty and economic independence. Americans look forward to expanding our cooperation in support of Ukrainian democracy, security, and economic prosperity. This is a truly meaningful objective, especially for Ukrainian Americans. The fruits of this cooperation can already be seen in our historic achievements on military and nuclear security matters and in growing commercial ties.

On this day of victory and pride, let us rededicate ourselves to strengthening the bonds of friendship and partnership between the peoples of Ukraine and the United States. I join with all Ukrainian Americans in today's celebration of Ukraine's independence, and in recognition of Ukrainians the world over who have given so much for the cause of freedom and democracy.

Best wishes to all for a wonderful celebration.

Bill Clinton

БІЛИЙ ДІМ
Вашінгтон

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ
1995

Сердечно вітаю усіх, хто святкує четверту річницю незалежности України.

Сьогодні українські американці відзначають героїчну боротьбу своїх земляків за незалежність. Не зважаючи на важкі обставини, Україна продовжує іти шляхомекономічних і політичних реформ, які зміцнять її суверенність і економічну незалежність. Американці бажають дальше поширити нашу співпрацю для підтримання демократизації, безпеки і економічного добробуту України. Це має виїмкове значення особливо для українських американців. Наслідки такої співпраці можна вже тепер бачити в історичних досягненнях у справах військової і нуклеарної безпеки, а також у зростаючих торговельних зв'язках.

У цей день перемоги і гордости обіцяймо собі зміцнити ще наші дружні зв'язки поміж українським і американським народами. Я приєднуюся до всіх українських американців в цей день святкування незалежности України і признання для українців в цілому світі, що дали так багато для ідеалів волі і демократії.

З найкращими побажаннями для всіх у цей радісний день, —

Билл Клінтон

Ганна Черінь

ЧЕТВЕРТА РІЧНИЦЯ

Були віками гнані і голодні,
Гнітили нас ворожі сили злі.
Але джерела вивергнись народні
З вулканів многострадної землі.

На чорноземних провеснілих нивах,
З відлунням у Зеленому Клину
І навіть у заморських переспівах —
В ріку злилися струмені одну —

В Дніпро, що ніжно пригортає Київ,
Вітчизни нашої столицю і красу —
Аж до буйних херсонських вітровіїв,
Одвічно, з неосяжного часу.

Нам з неба впала зірка — незалежність —
А ми розгублені — й не віримо собі,
Що попереду золота безмежність,
Свобода дій і мрії голубі.

Відроджена, ще молода поява —
В чаду незрозумілих протиріч...
Змагається напружено держава
В калейдоскопі змінених облич —

В одних — обличчя, а ще в інших — маска:
Заглянеш в очі, в серце — темнота...

Не досягає їх і Божа ласка,
Бо як в нору залізти до крота?!

Але як сонце переможно зрана
Осяє все, що кволе і бліде,
Свідома думка вирине з тумана,
Тоді з очей полуда пропаде —

Й побачимо: таж он зростають квіти,
Що переймають спадщину століть:
Своєю мовою вже вчаться діти,
Щоб Україну знати й розуміть.

Щорік міцніє постать України
В рядах прихильних світових держав.
Поборемо усі незгоди, зміни —
Їх кожний в світі нарід відстраждав!

Недарма ж кажуть, що найперші кроки —
Найтяжчі й найважливіші в житті.
За нами вже чотири перші роки
Своєї самостійної путі.

Нас проведе любов і творчий розум,
А головне — усіх єднання сил —
Крізь кожну перешкоду і загрозу —
На повну широчінь державних крил!

ІРАК МОЖЕ НАПАСТИ НА ІЗРАЇЛЬ

Єрусалим. — Лідер іракської опозиції Саїд Джабар, який після неуспішної спроби державного перевороту в Іраку два роки тому перебуває в Лондоні, сказав в інтерв'ю ізраїльській телевізії, що іракський президент Саддам Гуссейн готовий здійснити напад на Ізраїль ракетами з хемічними і біологічними боєголовками.

На думку С. Джабара, С. Гуссейн прагне ввійти в історію як провідник тих арабських сил, які мріють знищити жидівську державу.

Як пише газета „Ню Йорк Пост", ізраїльські служби безпеки цілком поважно поставилися до цього повідомлення. С. Джабар стверджує, що С. Гуссейн має „сотні контейнерів з біологічною і хемічною зброєю, а також щонайменше 32 ракети „Скад", схованих по всій території країни. „Коли режимові настане кінець, С. Гуссейн баз вагань вдасться до цієї страшної зброї",— передбачає С. Джабар.

Від імені всього шіїтського руху С. Джабар закликав ізраїльских керівників і Адміністрацію президента Билла Клінтона „скинути С. Гусейна якнайскоріше" і критично відгукнувся про попереднього президент Дж. Буша, який зберіг режим С. Гуссейна після війни у Перській затоці, переконавши союзників, що іракський керівник вже перстав бути небезпечним.

ЩЕ ОДИН ВИБУХ ЗДІЙСНИЛИ АРАБИ В ЄРУСАЛИМІ

Єрусалим. — В понеділок, 21-го серпня, в єрусалимському передмісті Рамат-Ешкол вибухом знищено автобус, у висліді п'ять осіб вбито і щонайменше 100 поранено, оскільки це трапилося на зупинці, коли там стояв ще один автобус з людьми.

Начальник єрусалимської поліції Аріє Аміт повідомив, що і на цей раз злочинну акцію здійнив терорист-самовбивця, може навіть жінка.

Того ж дня на місці вибуху зібралися сотні розлючених демонстрантів, які викрикували: „Смерть арабам!" і „Рабін — вбивця!". Через декілька годин екстремістична група Гамас взяла на себе відповідальність за цю акцію і ствердила, що „священна війна" проти Ізраїля продовжуватиметься аж до початку призначених на листопад виборів.

ТАНЯ САВА — „МІС СОЮЗІВКА-1996"

Союзівка (Г. К.). — Згідно з рішенням жюрі конкурсу на звання „Міс Союзівка-1996", перше місце призначено Тані Саві, мешканці Лівінґстону, Н.Дж. Першою дружкою стала Роксоляна Яцура із Франції, другою — Андрея Хортик з Атенів, Джа. Детальніші інформації про цю подію читайте в одному з наступних чисел „Свободи".

УКРАЇНА СВЯТКУВАТИМЕ ТРИ ДНІ

Київ (Р. Р.). — Згідно з постановою Кабінету Міністрів України, робочий день у п'ятницю 25-го серпня, перенесено на неділю 27-го серпня. Три дні — 24, 25 і 26-го серпня будуть вільними від праці.

У зв'язку з четвертою річницею незалежности України 24-го серпня в Палаці Культури „Україна" відбудуться урочисті збори з участю представників усіх областей і Автономної Республіки Крим, а також дипломатичних представників.

Урочисті збори і концерти відбудуться в різних районах і парках Києва, а також в областях, районах тощо. Місцеві органи державної виконавчої влади мають організувати проведення урочистих зборів, засідань і культурно-масових заходів для належного відзначення четвертої річниці незалежної України.

Президент Росії привітав Україну з Днем Незалежности

Київ (УНІАР). — 19-го серпня на адресу Президента України Леоніда Кучми надійшла телеграма від Президента Російської Федерації Боріса Єльцина, у якій він привітав народ України і особисто Леоніда Кучму з національним святом — Днем Незалежности.

„Народи Росії і України нерозривно пов'язані з історією і загальними прагненнями будувати демократичне майбутнє. У цьому об'єктивна основа особливого характеру співпраці двох наших держав", — говориться у телеграмі. Б. Єльцин висловив певність, що взятий у Сочі курс на тіснішу і глибшу взаємодію на засадах стратегічного партнерства, взаємної поваги і довір'я дістане свій дальший плідний розвиток під час наступної зустрічі Президентів України та Росії у Києві.

Активізують боротьбу зі злочинністю у Криму

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 16-го серпня, пресова служба Кабінету Міністрів повідомила, що урядова група, очолювана віцепрем'єр-міністром України, головою Координаційного комітету боротьби з корупцією і організованою злочинністю при Президенті Василем Дурдинцем 15-го серпня відбула до Криму. Завдання групи — організація виконання постанови Кабінету Міністрів України з 11-го серпня ц. р. про заходи щодо розв'язання політично-правних, соціяльно-економічних та етнічних проблем Автономної Республіки Крим.

Постанова з'явилася в наслідок указу Президента України про усунення правопорушень в автономії.

У вівторок, 15-го серпня, в Симферополі відбулася нарада з участю прем'єр-міністра автономії Анатолія Франчука, керівників міністерств і відомств та заступників голови кримського парляменту. Вони детально обговорили комплексні заходи, які треба вжити для стабілізації на півострові та визначили конкретних осіб, які несуть персональну відповідальність за виконання рішень Кабінету Міністрів України.

В. Дурдинець поінформував, що Уряд виділив для цієї мети необхідні суми грошей.

День раніше, тобто 14-го серпня, В. Дурдинець провів таку ж нараду в Києві з керівниками правоохоронних органів з метою обговорення питань національної безпеки та боротьби зі злочинністю. Учасники наради констатували, що питання злочинности в столиці ще більше загострилося. У зв'язку зі святкуванням четвертої річниці незалежности України, вирішено скоординувати дії всіх правоохоронників для забезпечення належного порядку.

У БЕЙРУТІ ВІДКРИТО АМБАСАДУ УКРАЇНИ

Бейрут (УНІАР). — Тут, у столиці Ливану, 18-го серпня відкрилася перша українська амбасада в арабських державах. До участи у церемонії відкриття в Бейрут прибула парляментарна делеґація на чолі із заступником голови Верховної Ради України Олегом Льоміном.

Україна стала третьою після Росії та Вірменії країною СНД, які мають повні дипломатичні зв'язки з Ливаном і амбасаду у Бейруті.

Створено нову партію кримських татар

Симферопіль (УНІАР). — Тут у суботу, 19-го серпня, відбувся установчий з'їзд Кримсько-татарської національної партії „Адалет" („Справедливість").

Звертаючись до керівництва і мешканців України та автономії, 49 учасників форуму з 12 реґіонів Криму заявили: „...не йдеться про створення якоїсь незалежної кримсько-татарської держави. Ми говоримо про необхідність створення таких умов, де би поєднувалися, ґарантувалися інтереси всіх громадян, виходячи з того, що ми знаходимося у правному полі України, є частиною української держави і бачимо своє майбутнє як національно-територіяльна автономія у рамках української держави".

Мета діяльности партії — відновлення у Криму національної автономії у правному полі України, створення господарчих, виробничих, комерційних та інших структур, які б слугували національним інтересам кримських татар, а також збереження і розвиток духовости, національної культури, мови і традицій.

Партія добиватиметься конституційного визнання за кримськими татарами статусу корінної нації Криму, 40-відсоткового представництва на всіх рівнях законодавчої і виконавчої влади, повної компенсації за матеріяльну шкоду внаслідок депортації тощо.

І хоча, як заявив голова партії С. Керімов, воєнізованих загонів аскерів покищо на півострові немає, однак документи партії передбачають їхнє створення в разі загрози життю і майну кримських татар.

У своїй доповіді С. Керімов, який є членом Меджлісу, заявив, що Росія є винуватцем усіх кривд кримсько-татарського народу, і поки не вибачиться, „вона буде в очах кримських татар залишатися бандитом і грабіжником".

За словами лідера партії, „Адалет" співпрацюватиме з демократичними партіями та громадськими організаціями України.

ШАХТАРІ ОТРИМАЛИ НОВІ ОБІЦЯНКИ

Київ (Р. Р.). — Тут 16-го серпня відбулися переговори віцепрем'єр-міністра промисловости Анатолія Кінаха та міністра вугільної промисловости Віктора Полтавця з представниками шахтарських колективів, які прибули до столиці.

Визнавши, що обіцянки, дані Урядом України шахтарям у травні цього року, не иконані, представники Кабінету Міністрів пообіцяли віднайти гроші для виплати боргів шахтарям і робітникам великих підприємств. При цьому зарплату пообіцяли заплатити всім, навіть працівникам збанкрутованих підприємств. Щоправда, тільки після того, коли буде скасовано всі борги за вугілля. Міністерство Фінансів має списати ці борги за вугілля в сумі 4 трильйони карбованців шляхом взаєморахунків. Керівників обласних державних адміністрацій Уряд зобов'язав подбати, щоб усі підприємства виплатили борги за вугілля.

За словами А. Кінаха, щоб забезпечити населення вугілля на зиму вирішено продати кредити Національного Банку України на авкціоні.

Під час переговорів представники Уряду звернули увагу на той факт, що директори шахт дають необмежені якимось терміном кредити комерційним структурам, якими здебільшого самі й керують. Щоб усунути ці порушення, буде зроблено спеціяльну ревізію. А покищо Міністерству Промисловости України доручено взяти кредит на суму 21 трильйон карбованців, а „Промінвестбанк" уже перевіряє фінансовий стан підприємств, майно яких іде під заставу.

Крім того, на вимогу шахтарів Уряд скоректував бюджет 1995 року так, щоб на капітальне будівництво і реконструкцію шахт було скеровано 13 трильйонів карбованців і стільки ж на технічне обладнання. Ще шість трильйонів має піти на закриття шахт. Щоправда, В. Полтавець сказав, що остання сума вже витрачена в травні на виплату зарплатні шахтарям.

Цікаво, що заплатити борг шахтарям Уряд пообіцяв до Дня Шахтаря, тобто до 27-го серпня. Шахтарів же попросили збільшити видобуток вугілля хоча б на 2.5 млн. для забезпечення потреб населення.

„ЧЕРКАСЬКІ КОЗАКИ" НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — Тут у середу, 30-го серпня, відбудеться концерт танцювально-вокального гурту з України „Черкаські козаки". Початок о год. 8-ій вечора. Квитки в ціні 15 дол., студенти і сеньйори 10 дол., для дітей вхід безплатний.

ВІДЗНАЧЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ У ДІТРОЙТІ

Дітройт. — Заходом Громадського комітету тут 25-го серпня відбудеться відзначення 4-ої річниці проголошення незалежности України. Святкування проходитимуть в залі осередку церкви св. Йосафата у Воррен, Миш. Головний промовець — д-р Тарас Гунчак. Виступить також консул України в Чикаґо Ю. Лазарєв. У мистецькій частині участь братиме Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка.

У СВІТІ

МУСУЛМАНСЬКИЙ УРЯД Боснії і Герцеґовини відмовився від зустрічі з головою координаційної комісії міжнародної конференції в питаннях колишньої Юґославії Карлом Більдтом. Відмову мусулмани пояснили в той спосіб, що „К. Більдт є посередником у процесі, який давно вже неживий". Уряд Боснії в цьому випадку тільки повторив аналогічний крок, вжитий надавно хорватськими провідниками, які заявили, що не хочуть мати нічого спільного ні з представником Европейського союзу К. Більдтом, ні з мирними ініціятивами, які він представляє. Річ у тому, що шведський дипломат декілька днів тому гостро критикував президента Хорватії Франя Туджмана і навіть назвав його військовим злочинцем, якого треба судити за злочини під час нападу хорватів на Сербську Країну.

В ІНТЕРВ'Ю для німецької телевізії канцлер країни Гельмут Коль закликав міжнародну спільноту заздалегідь подбати, щоб балканський збройний конфлікт не переріс у третю світову війну. Він ясно дав до зрозуміння, що той, хто сьогодні силою зброї змінює визнані міжнародною спільнотою кордони, не має морального права розраховувати на підтримку НІмеччини в майбутньому. Г. Коль дещо змінив своє попереднє наставлення, бо тепер він висловився проти скасування ембарґа на доставу зброї для боснійських мусулман. На його думку, до хорватів і мусулман слід застосовувати такий самий суворий і об'єктивний підхід, як і до боснійських сербів. Єдиним способом розв'язання балканської кризи канцлер Г. Коль вважає дипломатичні зусилля.

ГОЛОВА СПЕЦІЯЛЬНОЇ комісії ООН у питаннях іракської зброї масового знищення Рольф Еккеус одержав від іракського уряду нову інформацію з приводу іракської військової програми. Р. Еккеус відразу після зустрічі зі заступником міністра закордонних справ Іраку Таріком Азізом сказав у розмові з журналістами, що „іракська сторона передала ООН додаткові матеріяли, що стосуються проєктів у ядерній і біологічній ділянках". Р. Еккеус повідомив також, що матиме осібні переговори з керівником іракської військової промисловости Мохаммедом Рашідом. Якщо виявиться, що іракці відкрили всю свою таємну інформацію, то це може посприяти скасуванню міжнародних економічних санкцій проти Іраку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

З днем незалежности, Україно!

Здається, це було так недавно: перша вістка з Києва, наче перша весняна ластівка. І передавалося з уст в уста: „Україна проголосила незалежність!", „Україна — незалежна!" Хотілося вірити, але не вірилося. Бо надто просто все було, надто легко здобуто незалежність. А ми не привикли до такого. Шукали чогось подібного у світовій історії. Ні, незалежність так легко не приходить! Незалежність здобувають з боями. Незалежність відвойовують ціною крови!

А хіба не було крови, ніха не було жертв? Ні, не тепер, не чотири роки тому. Протягом усієї нашої історії було її більше, ніж в інших народів. Дорогою ціною, мільйонами людських жертв платила Україна за те, що має людей здібних, працьовитих, що має землі родючі, лани пшеничні, багаті поклади корисних копалин, що розташована в центрі Европи. Кожен загарбник-сусід ласий був поживитися за рахунок України, приєднати її споконвічні землі до своєї території. Вся наша тисячолітня історія — це історія боротьби з завойовниками, історія перебування під чужинецьким ігом.

І раптом — Україна незалежна! Тому не вірилося, що нарешті усміхнулася нам доля. Але мимоволі виникала думка: „А чи надовго? Чи не треба буде знову братися за меч, щоб відвойовувати цю свободу і незалежність?"

І ось ми відзначаємо вже четверту річницю з дня цієї пам'ятної для всіх нас події. Аж четверту!.. Для історії — це мить, піщинка. Для нас же, для історії нашого покоління, — ці чотири роки ніби ціла вічність. Бо недарма кажуть, що легше здобути перемогу, ніж її втримати.

Нині, з вершин чотирьох радісних років, ми оглядаємось на пройдений шлях, аналізуємо, чи багато зроблено за цей час, розмірковуємо, що треба було б ще зробити, щоб втримати, закріпити цю нашу довгождану незалежність.

А зроблено таки немало. Світ визнав нас — і це чи не один з найголовніших факторів. Світ рахується з нами. Світ знає: є на земній кулі держава Україна, одна з найбільших в Европі, з багатою культурою, віковими традиціями. Світ нав'язує з нами економічні, культурні контакти. Згадаймо хоча б недавні поїздки нашого Президента Леоніда Кучми, інших високих урядових осіб в Японію, Данію, Чехію, Німеччину, Румунію, Ізраїль. Приїжджають і до нас високі гості. Важливою подією для України була візита в Київ президента З'єднаних Стейтів Билла Клінтона і його прихильна промова-оцінка діяльности Уряду України. Лише недавно столиця України приймала урядові делеґації Китаю, Монголії, Словацької республіки, Вірменії, Молдови, Південно-Африканської Республіки. Всі ці візити закордонних гостей ще раз підтверджують, що світ заговорив про нас, що зміцнюється престиж молодої незалежної України на світовій арені.

Багато говорить і така, здавалося б, на перший погляд „буденна" подія як недавній приїзд в Україну 65 добровольців Корпусу миру ЗСА, яку будуть працювати в Україні понад два роки, втілюючи в життя програму економічного розвитку та викладання англійської мови. Це вже п'ята група добровольців Корпусу миру З'єднаних Стейтів, що приїхала в Україну, починаючи з листопада 1992 року. Нині в 44 містах України працює майже 100 добровольців — радників з питань англійської мови. Подібних прикладів співпраці з іншими країнами, допомоги інших країн можна навести чимало.

Чи все в Україні гаразд? На жаль, ні. Є ще чимало прикрих фактів, які турбують нас. Багато високих урядових посад займають люди, далекі від нашої ідеї, люди, які хотіли б бачити Україну у складі відновленого СССР, які всіма способами намагаються сповільнити, а то й припинити процес розвитку незалежної держави, повернути колесо історії назад. Не в усіх них висока національна свідомість, а це приносить державі лише шкоду. Багато клопоту завдає нам Крим, Чорноморська фльота, відносини з Росією. Для розв'язання багатьох проблем потрібні роки, потрібний час. І ми це розуміємо.

Україна вступає у п'ятий рік своєї незалежности. Всі ми хочемо вірити, що він буде новим кроком до зміцнення не лише політичної, але й економічної незалежности, дальшим утвердженням її авторитету серед держав світу.

Нових здобутків тобі, Україно!

НЕЗАБУТНІЙ ДЕНЬ

24-те серпня — знаменна дата, яку ми, діяспора, не повинні забувати. До цієї дати наша еміґрація щороку відзначала 22-ге січня. Дата, яка пригадувала нам тяжку боротьбу з жорстоким ворогом за право володіти своєю землею, бути господарем у своїй хаті. Пригадувала про тих, що загинули, виборюючи цю волю.

24-те серпня 1991 року є іншою датою, якою Боже Провидіння своїм благословенням зіслало Духа Святого на тих людей, що мали рішати долю майбутньої України — на членів Верховної Ради України, і вони більшістю голосів прийняли закон про незалежність української держави після розвалу совєто-московсько-комуністичної імперії. Вирішили вони, щоб бути знову господарем від віків приналежній Богом благословенній землі з її історією і культурою, мовою і обичаями, яку пожадливий сусід з півночі, використовуючи деяку мовну і релігійну подібність, обманним шляхом загарбав, закабалив людей, відібрав їм право користуватися рідною українською мовою, відібрав волю і право бути господарем на своїй землі, як це було за пращурів.

Сусід із заходу, використовуючу західню культуру і релігію з Риму, також був не кращим:

На Україні нашій колись,
Як ляхи панували над нами,
Як народ наш коривсь і хиливсь
Та вважався за „бидло" панами...
(М. Кононенко, „Несподіваний гість")

Служив наш народ і Москві, й Польщі. Несли їм свої знання та уміння, а яку мали дяку за це? Але як до краю допекли і ті, й інші, життя зробилось неможливе, до помсти нарід довели. Повставали всі оті раби за своє право й волю. Але боротьба була нерівна. Століттями в той чи інший спосіб старався вибороти український народ собі право жити в своїй хаті за своїми законами і за це його сильніший ворог тяжко карав: за царя — солдатчиною на 25 років з тавром на чолі в далеких азійських пустелях або засланням до необжитих частин холодної сибірської землі. Не краще стало і після революції. Пізнайте правду зі спогадів або тепер уможливлених до користування архівних документів — скільки загинуло української людности, не беручи під уваґу різні епідемії, а лише з наказів пануючих урядів за останні 74 роки: голод 1919—20 років, штучний голод 1932—33 років, повоєнний 1947 року, розкуркулювання селян і вивезення їх до Сибіру, де лишали на голодну і холодну смерть серед лісу з малими дітьми і старшими віком людьми, бо молодших заарештовували, кидали до в'язниць, катували, розстрілювали або в кращому випадку висилали в далекі сибірські концтаботи на тяжку роботу в шахтах чи рубання лісу на мізерних харчах, від чого люди мерли сотнями. Серед ув'язнених були і жінки, ніхто не дивився, якого вони походження чи фаху. Господи, імена їх — отих мучеників Ти знаєш! Тому 22-го січня принесли ми з собою на еміґрацію, бо з нею виїхали на еміґрацію живі ще учасники тих Визвольних змагань.



Цей хлопчик виросте під надійним захистом української Національної армії.

На тих споминах виховували ми своїх дітей і внуків. Ми, діяспора, в тих умовах, в яких довелося нам жити в країні, що прийняла нас, хоч і тяжко працювали, але будували своє політично-культурне та релігійне життя у вільний від роботи час і за це нам ніхто не платив. Навпаки, ми відривали тяжко зароблені доляри на різні цілі. Ми пам'ятали наших героїв, бо вони всі, що віддали своє життя, виборюючи волю і незалежність своєму українському народові, є героями України і молимось за них всіх і дітей своїх цього вчили і вчимо.

Тому 24-го серпня 1991 року є особливо дорогим для нас, діяспори, як і для всіх українських громадян України, за яку підносимо сердечну подяку Всевишньому, що цього разу виборена нарешті незалежність України прийшла без кровопролиття і що перший Президент України Леонід Кравчук, хоч і в тяжких умовах, зміг провадити державне життя в нових умовах. Але брак патріотизму в більшості громадян України, дивне

(Закінчення на стор. 3)

Василь Ящун

Жива Україна

Україна — не лиш ниви,
Пишних скарбів повнота,
Не лише ліси і бори,
Зелень гір, снага Дніпра;

Не самі багаті ріки,
Синь — кристаль озер, ставів,
Синє небо, Чорне море,
Сад вишневий, чар степів;

Не бездільний ритуальний
Плач розчулених сердець
На вид крови і руїни
Її слави і фортець.

Україна — голос серця
В зброї звітлого ума
Мати скарби її духа,
Їх нести крізь темінь зла!

Спільно, разом, у єднанні
Гартувати почуття,
Що за долю, волю й славу,
За належне їй життя

Всі ми збірно й безупинно
Труд давати їй повинні,
І що труд цей — не сварня,
Не за шмат сальця борня.

Ще не вмерла Україна.
Ще не вмерла і не вмре,
Як для неї труд жертвенний
На верхах і на низах
Обов'язком житиме.

Оксана Кузьменко

Держава

„Держава не твориться в будуччині,
Держава будується нині".
Олег Ольжич

До ясної мети, із ясними очима, —
Це вони найдорожче приносили в дар:
Скільки їх — молодих, запальних, одержимих —
Мужньо склало життя на Вітчизни вівтар.

Вони знали — „Держава будується нині".
Через нині в майбутнє розвівається мла:
Щоб настало світліш поколінням за ними;
Щоб вовіки віки їх ідея жила.

Володимир Жила

З ВІЗИТОЮ У Д-РА ЮРІЯ ЩЕРБАКА

II

На жаль, це однаково торкається діяспори, як і материка. Маємо добрих журналістів у діяспорі, а ще більше в Україні, але вони якимось чином не можуть зробити нашої преси виразно національною у державному та суспільному відношеннях. Основне, чого нам бракує, репрезентативної газети, яка стояла б на високому рівні та відповідала б міжнародним вимірам. Посол вважає, що це тимчасове явище, яке ми напевно переборемо, коли візьмемо під контролю наші економічні труднощі. Тоді зуміємо напевно вивести нашу пресу на широкі світові маґістралі та зробити її репрезентативною, цікавою і авторитетною.

Тим часом у цій галузі мусимо розумно експериментувати, пам'ятаючи, як пише місячник „Наш Голос" (грудень 1994), що крайова й діяспорна журналістика перебувають у взаємній залежності. Розвиток чи занепад однієї з них помітно відзначається на існуванні іншої. Таким чином вони повинні себе взаємно підтримувати та обопільно стимулювати свої зусилля. Тут амбасадор заявив, що в пресовому відділі посольства є завжди чимало оригінальних і цікавих статтей, які він радо може передавати діяспорним газетам до використання. З преси він помічає, що чимало статтей з діяспорних газет передруковують в Україні.

У вищезгаданому „Нашому Голосі" появилася дуже приємна вістка, що на недавній конференції Координаційного Комітету Допомоги Україні, яка відбувалася в Піттсбурґу, „один з найвидатніших діячів з Києва висловив пропозицію, щоб спільними заходами діяспори і материка оснувати репрезентативний на високому рівні часопис, який відповідав би міжнародним стандартам".

Обговорюючи потребу репрезентативної газети, ми наголосили також питання відомих чужинецьких журналістів, які дописують до світових газет. Мали на думці серйозні доброзичливі економічні, політичні й культурні статті, що вказують на економічне зростання в Україні та стабілізацію інфляції. Такий процес тепер проходить в Україні, але про нього мало знають у світі, а це дуже важливий фактор, до якого уважно прислухаються світові інвестори, що вносять динаміку в економічне життя країни.

Про цих відомих журналістів я також писав голові Верховної Ради Плющеві в 1992 році, але він чомусь не виявив уваги до цього питання і так мій меморандум десь там спокійно лежить в архівах Верховної Ради.

Амбасадор вважає, що ми маємо тепер кількох світових журналістів, що пишуть про Україну, але не дуже часто й може не завжди змальовують окремі питання в повноті. На думку амбасадора, — це питання дуже важливе, йому треба присвячувати багато уваги.

Обговорили ми також питання подвійного громадянства. Це болюче питання для багатьох із нас у діяспорі. Я особисто гірко це пережив у 1992 році, продовжуючи мою візу. Переді мною стояли два росіяни, які все своє життя прожили на російській півночі, в Україну переїхали в 1990 році та вже в 1992 році були громадянами України. Мені пояснили, що коли хтось жив в Україні до 13-го листопада 1991 року, то він став громадянином України. Мені було цікаво довідатися, чи ці два росіяни втратили своє російське громадянство. Цього я таки не довідався. А таких росіян, яких переселено до готових будинків, збудованих для них державою, були тисячі. До речі, з цього приводу на початку 1991 року я протестував у відділі населення в світі в ООН. У ході нашої дискусії, амбасадор висловив тверду думку, що Україна не може погодитися на подвійне громадянство, бо це може скласти для нашої держави велику небезпеку з уваги на те, що в Україні живе великий відсоток росіян.

(Закінчення на стор. 3)

Л. Логвиненко

* * *

Батько жито скосив
На своєму полі,
Де пожнивні літа
Змозолила доля.
Ой, житечку, жито,
Життя пережито.
Був з соломою хліб.
Був з половою хліб.
Був з лободою —
Та все з бідою,
А щоб зростити,
Скільки поту пролити...
І нині...
І присно...
І во віки віків...

Харків

Мирослав Семчишин

УКРАЇНСЬКЕ ВІКНО У СВІТ

(На порозі 25-ліття УІММ)

II

Покладено новий дах, встановлено техніку огрівання і охолодження, проведено повний ремонт фасади будинку, а новий хідник перед будинком озелениться деревами і відповідно оформиться перманентний напис. Так завершиться важливе діло. Все це вимагає поважного фінансування, тому управа Інституту розраховує на дальшу щедру підтримку громади, яка завжди розуміла потреби Інституту.

Ось таким чином українське Чикаґо збагатилося на дуже важливу та унікальну клітину свого культурного життя, клітину, що виросла за всі пройдені роки в єдину у західній діяспорі мистецьку ґалерію сучасного мистецтва. Вона стала центром української культури в її різноманітних виявах, єдиною організацією, яка постійно підтримує контакт з американським культурним світом і вона стала справжнім українським вікном у світ.

Коротко і стисло висловив своє особливе признання відомий мистецтвознавець і критик Гаролд Гейдон ще в 1978 році на сторінках чикаґського щоденника „Сан Таймс", стверджуючи, що УІММ має одну з найкращих ґалерій модерного мистецтва в Чикаґо. В залях Інституту відбуваються не тільки мистецькі виставки, але й музичні концерти, театральні виступи, висвітлювання фільмів, літературні вечори, а всі вони користуються популярністю нашої публіки. Відвідують Інститут групи шкільної молоді, туристи, приїжджі з України. В цей переходовий час у громаді, коли молодше покоління поступово перебирає обов'язки громадських інституцій, необхідно поширити зрозуміння важливої ролі Інституту для пропаґування і вияву української культури. Треба старатися, щоб молоді професіоналісти підтримали цю установу і відчули, що це є місце, де вони з гордістю можуть привести своїх американських друзів до українського середовища.

Коротко згадаємо про головні імпрези, що відбулися в Інституті за останні кілька років. Однією з найбільш успішних був виступ піяністів з Києва Валентини Лисиці і Олексія Кузнєцова, що своєю грою на два фортепіяни викликали подив і захоплення такого відомого музичного критика як Джан Ван Раєн, який на сторінках „Чикаґо Трібюн" справді прославив наших мистців за їхню віртуозну гру. Завдяки цій високій оцінці наших мистців запрошено взяти участь у престижних серіях концертів у ЗСА. Згадані мистці виступили вдруге в Інституті у 1995 році. Велику заслугу в організуванні концертів мають інж. Любомир Крушельницький, а в минулому — проф. Олена Квірнбах.

У кількох минулих роках програма в Інституті відзначалася тим, що була нагода продемонструвати нашим відвідувачам кращі зразки виставок образотворчого мистецтва, скульптури, кераміки, тканин, фотографій. Крім різних виставок мистців інших національностей, відбулися виставки найбільш відомих українських постатей модерного мистецтва, таких як Архипенко, Крук, Грищенко, Андрієнко, Гніздовський, Курилик, Макаренко, Костинюк, Медвідь, Новаківський, Андрієвська та інші. В останньому етапі відбулися виставки Ольги Антоненко з Києва, Олександри Дяченко-Кочман, Лялі Кучми, Олександра Гуненка, Ані Фаріон, Михайла Левицького, Христини Сай та багатьох інших. Великий вклад в організацію цих виставок внесли Константин Мілонадіс, Ліда Литвин і Василь Качуровський. Із сценічного репертуару у виконанні молодих і талановитих мистців, вельми заслужена сеньйорка театрального мистецтва Лідія Крушельницька з Ню Йорку, з групою молодих виконавців, спрезентувала нам у глибокообразній інсценізації фраґменти Кулішевої „Патетичної сонати", з доповіддю і поясненням п'єси. Другою значною подією у цьому жанрі був виступ славних акторів з України Богдана Ступки і його сина Остапа, що виступили (в адаптації Максима Рильського) з „Записками божевільного" Миколи Гоголя. Дуже оригінальною була прем'єра відеофільму-монтажу, базованого здебільша на поезіях членів нюйоркської групи, в інтерпретації і режисерії Юрія Миськова, під назвою „Подорож у сумерки".

(Закінчення буде)

Український фестиваль у Філядельфії

Філядельфія. — Департамент розваг міста Філядельфії та Український фестивальний комітет метрополії влаштовують Український фестиваль „Гомін України", який відбудеться у п'ятницю, 25-го серпня, о год. 8-ій вечора в амфітеатрі Робін Гуд Делл Іст, Ридж аве. біля 33-ої і Дофін вул. у Феєрмонт парку. Фестиваль присвячений четвертій річниці Незалежности України і відзначенню "Welcome America". У програмі — виступи Я. Гнатюка, С. Гнатюк, О. Геймур, В. Винницького, Л. Байрамової, О. Ласовської, О. Чмира та танцювального ансамблю „Волошки". Вступ на концерт вільний. Квитки на фестиваль можна придбати в українських і парафіяльних установах і в Українському Освітньо-Культурному Центрі.

НЕЗАБУТНІЙ...

(Закінчення зі стор. 2)

(після всіх пережитих страхіть комуністичної системи) голерування комуністів на всіх щаблях керівництва, включно з Верховною Радою, яка саботує відбудову української держави, розкрадає її майно, примусило нового Президента Леоніда Кучму звернутися до народу про допомогу йому своїм рішенням і працею зрушити врешті державний віз.

Прикро нам, діяспорі, все це чути й читати. Боляче і соромно перед дітьми признатися, що та Україна, про яку ми говорили їм з таким захопленням, про її красу, багатство, гостинність, повагу до старших, національно-політичну свідомість — це покоління загубило. 74 роки під впливом московсько-комуністичного виховання виростали Павлики Морозови з абсолютно чужою для українського народу психікою. Звикнувши до диктатури, кожний по-своєму трактує значення демократії. Чомусь кожний почав вимагати страйками й погрозами від держави дати йому все, що йому бракує, чого він протягом 74-ох років не мав і не вимагав, знаючи, що Україна, як та дитина, щойно зводиться на ноги і ніхто не подумав і не сказав, а що він зможе дати своїй країні, щоб вона швидко стала на тверді ноги.

Покійний вже колишній президент Америки Джан Кеннеді у своїй інавгураційній промові сказав: „Не питайте, що ви можете зробити для вашої країни". Хай цей вислів стане провідним гаслом на заклик Президента Леоніда Кучми. Хочемо вірити, що всі недоліки врешті розв'яжуться позитивно для спільного добра і що п'ята річниця буде відсвяткована з більшими досягненнями.

А в цю четверту річницю вітаємо багатомільйоновий, трудолюбний, національно-патріотичний український народ, Президента Леоніда Кучму і його Уряд з тими досягненнями, що при всіх труднощах мають. Дай Боже, щоб і надалі всі державні справи розв'язувались в культурний спосіб, зберігаючи мир і прогрес.

Слава Україні!

День Союзянки Округи Ню Йорк

У неділю, 6-го серпня, з-під Домівки СУА в Ню Йорку вирушив в ранніх годинах автобус з союзянками на оселю Союзівка. Тут долучились до них численні гості, які прибули приватними автами, щоб серед чудової природи після двотижневої спекоти відсвяткувати 21-ий з черги День Союзянки своєї Округи.

Після спільної Богослужби о. парох В. Заяць привітав союзянок, підкресливши віддану працю, відтак слідував полуденок, яким з цієї нагоди гостив 89-ий Відділ союзянок вже 21 рік Голова Округи Н. Савчук висловила їм спеціяльну подяку. Відтак усі перейшли до охолодженої залі „Веселки", де на них чекала цікава програма, яку підготовила культосвітня референтка С. Косович і її Комісія в складі І. Стецьків, О. Гірної та С. Сибі.

Відкриваючи програму, голова Округи Н. Савчук привітала присутню голову Головної Управи СУА Анну Кравчук і членів її Управи, представників організацій, гостей і численно зібраних союзянок. Вона підкреслила, що цьогорічне свято присвячене 70-літтю заснування СУА, яке вже від самого свого початку через культурну, виховну і харитативну працю незалежній Україні і попросила голову СУА А. Кравчук до слова.

Відтак голова СУА розказала коротко про історію, ціль і працю СУА, який заснувався в Америці із сестрицтв, Жіночої Громади і жіночих секцій Товариства „Січ". Поштовхом до об'єднання в організацію СУА був жіночий американський конгрес в 1925 р. у Вашінгтоні. Польська влада не дала візи делегаткам з України, одже Україну репрезентували О. Лотоцька, Ю. Ярема з Ню Йорку і А. Чекаленко-Келлер з Швайцарії. Після повернення вирішено об'єднатися в організацію СУА і Жіноча Громада увійшла в її склад як 1-ий Відділ СУА.

СУА це аполітична, неприбуткова організація, праця якої проявляється в культурній, виховній і харитативній ділянці для українського народу. Зберігаючи культурні надбання нашого народу на поселеннях, СУА від 1966 р. прийняв під свою опіку збірку експонатів Українського Музею, який завдяки невсипущій праці і старанням СУА увінчається в 1996 р. для свого приміщення новою будовою в Ню Йорку і дасть пристановище різним видам мистецтва і культурних надбань. Одже СУА може сміло гордитися, що стало не тільки засновником, але і будівничим Українського Музею.

У виховній ділянці здійснює свою працю через організування світличок суботніх шкіл українознавства, відчитів та імпрез для ширшого громадянства, а через стипендійну акцію від 1966 року для молоді українського походження в Південній Америці: Бразилії, Парагваї, Аргентині, Польщі, Румунії, а тепер в Україні, дає освіту і зберігає їх для українського народу. Досі скористало з цієї акції 700 стипендистів.

У 1930 р. з ініціятиви д-р Пелехович при СУА засновано „Медично-допомоговий фонд" для помочі ліками Україні. Сьогодні цей фонд може похвалитися не абиякими успіхами. Допомога лікми і грішми для хворих дітей після їх операцій в Бразилії, Аргентині і Польщі, а від часу чорнобильської катастрофи всі зусилля зосередились на поміч Україні. Почалися збірки грошей. В 1993 році закуплено медичне приладдя для дитячої лікарні у Львові. Далі закуп за півмільйона долярів „Магнетичного резонансу", який СУА подарував у 1994 році Київській лікарні швидкої допомоги, і фібро-гастроскопу для дитячої санаторії „Джерело", яка тепер є під опікою СУА. А скільки через руки союзянок і референток Суспільної Опіки перейшло посилок і грошових допомог для сиріт у Південній Америці, Польщі, Румунії, а тепер в Україні.

СУА може гордитися, що від 1944 р, видає безперервно жіночий журнал „Наше Життя", який втішається великою почитністю і в 1994 р. обходив свій золотий ювілей. СУА співпрацює з СФУЖО, українською громадою, а також підтримує зв'язок з американськими жіночими організаціями. Від 1925 р. — великий відрізок часу, який пройшов Союз Українок Америки і який позначується великим зростом відділів, а Конвенції АУА регулюють і полагоджують справи організації. Голова СУА А. Кравчук закликає союзянок більше уваги присвячувати своїм родинам, вихованню дітей і внуків. Поручає висилати нашу молодь в Україну, але не для навчання англійської мови, а для поглиблення і правильного вивчення своєї української мови, щоб через це піднести свідомість своєї належности до українського народу, бо „мова — це душа народу". СУА бере активну участь у проявах рівноправности жінок, і голова СУА як делегатка візьме у конференції для справ рівноправности жінок, яка відбудеться восени 1995 р. в Китаї, в Пекіні, де будуть також делегатки з України.

В дальшому ході програми був показ української жіночої ноші з Галичини, приготованої подружжям Я. і І. Керницьких. Вони коротко подали історію збірки експонатів серед населення Галичини в 1988 року, яку провели з рамени Товариства Лева, щоб зберегти традицію української вишивки і зміцнити свідомість населення.

Музичний супровід ансамблю „Львів'яни" причинився до успіху виставки. Ансамбль „Львів'яни" в супроводі співака соліста В. Тімури і солістів ансамблю І. Костива, Т. Гринюка і Ю. Антонюка своїм чудовим виконанням пісень і грою віддали шану українській матері і жінці, збогативши програму. Останньою точкою програми було вручення виграшів льотареї, на яку зложились дари з окремих відділів, а завершенням програми було вручення символічної булави культосвітньою референткою С. Косович голові Округи Н. Савчук за її довголітнє продовжування „Дня союзянки".

Іванка Мачай

ЗНОВУ ПРИЇЖДЖАЮТЬ СУДДІ З УКРАЇНИ

Колумбус, Огайо. — Заходами Інформаційної агенції, в суботу, 12-го серпня ц. р., приїхала до ЗСА на двотижневе перебування семичленна делегація суддів з України. Делегація — учасники програми допомоги Україні у створенні незалежної юридичної системи.

З того приводу судді відбудуть один тиждень у Вашінгтоні, п'ять днів в Колумбусі, а решта в Ню Йорку. У Вашінгтоні вони прослухають доповіді та оглянуть найголовніші органи американської юридичної системи, між ними, Верховний суд, адміністративні бюра федеральних судів, Департамент юстиції та інші установи.

В стейті Огайо особливо тісні зв'язки з Україною завдяки головному судді Верховного суду Огайо Томаса Мойера. Ще в 1992 році д-р Федор Бурчак, голова юридичного відділу Верховної Ради України, звернувся до головного судді Мойера, щоб встановити активні контакти між суддями України й Огайо. Від того часу йдуть постійні обміни між українськими та огайськими суддями та юристами. Недавно почалася серія наукових лекцій для суддів з України, яка вестиметься в Колумбусі протягом 16-ох місяців.

Найновіша делегація з України складається з трьох суддів Верховного суду — Василь Німченко, Андрій Стрижак і Анатолій Ярема та по одному судді з обласних судів Львова — Валентин Государський, Одеси — Анатолій Луначенко, Києва — Юрій Нечипоренко та з Київського міського суду — Ліля Григор'єва.

В неділю, 20-го серпня, о годині 11-ій ранку, гоститиме суддів Українське Культурне Товариство Огайо на полуденку. А в понеділок, 21-го серпня, їх офіційно вітатимуть у Верховному суді Огайо, разом з головним суддею Мойером.

ВІДБУЛИСЯ ЗБОРИ УВУ

Мюнхен, Німеччина (УВУ). — 28-го липня ц. р. відбулися Загальні збори Професорської колегії Українського Вільного Університету, на яких було вирішено ряд важливих питань. Заслухано та обговорено звіти ректора проф. д-ра Романа Дражньовського, проректора проф. д-ра Григорія Васьковича, деканів: філософічного факультету проф. д-ра Мирослава Лабуньки та факультету права і суспільно-економічних наук проф. д-ра Зиновія Соколюка, голови Контрольної комісії д-ра Адвентини Животенко-Піянків, директора Педагогічного інституту проф. д-ра О. Кисілевської Ткач, Фундацій УВУ — в ЗСА (заступник голови проф. д-р Леонід Рудницький) та Товариства Приятелів УВУ (секретар д-р Микола Шафовал).

У широкій дискусії взяло участь велике число професорів, які високо оцінювали працю керівництва УВУ протягом останнього року, особливо в справі організації зимового і літнього семестрів, налагодження зв'язків з Україною, віднови будинку УВУ.

Обрано нове керівництво Українського Вільного Університету — ректором став проф. д-р Мирослав Лабунька (ЗСА — Німеччина). проректором — проф. д-р Зиновій Соколюк (Німеччина). Контрольну комісію УВУ довірено колишньому ректорові проф. д-рові Р. Дражньовському, а до Університетського суду ввійшли проф. Г. Васькович, проф. Л. Рудницький і проф. Петро Цимбалістий.

Наступного дня, 29-го липня на зборах йшла широка дискусія навколо нової концепції діяльности УВУ на майбутнє. Розглядалося кілька проєктів, в тому числі і пропозиції неприсутніх професорів, які мали змогу попередньо ознайомитися із стосовними документами. Члени Професорської колегії одобрили документ концепції, що УВУ на найближче майбутнє залишається у Мюнхені, зберігає і розбудовує авдиторне навчання, поглиблює наукову працю, особливо в ділянках україністики, німецько-українських відносин та вивчення української діяспори в світі, а також сучасного стану державотворення в Україні.

Відбулися Річні збори і на факультетах УВУ. Майже повністю оновлено керівний склад університету: деканом філософічного факультету обрано проф. д-ра Ярослава Розумного (Канада), продеканом — проф. д-ра Володимира Косика (Франція). Деканом факультету права і суспільно-економічних наук став проф. д-р Петро Потічний (Канада), а продеканом проф. д-р Омелян Бей (ЗСА).

НІМЕЦЬКА ГАЗЕТА „Вельт ам Зонтаг" надрукувала статтю директора Інституту російських проблем професора Нор-Месека, в якій автор повідомляє про існування „таємного звіту російських вчених і військових, підготовленого за спеціяльним дорученням президента Бориса Єльцина". У тому звіті нібито стверджується, що в Росії панує „катастрофічне становище на атомових станціях", оскільки на кожній з них безпека є запевнена „на рівні 1963 року". Російське міністерство атомової промисловости зареагувало на публікацію в німецькій газеті спеціяльною заявою, в якій називає аргументи проф. Нор-Месека „наклепницькими".

З ВІЗИТОЮ...

(Закінчення зі стор. 2)

Нашим останнім питанням була справа прийняття визначних діяспорних фахівців українців на міністерські посади. Д-р Щербак висловив думку, що ці фахівці не жили в Совєтському Союзі й тому вони недостатньо ознайомлені з проблемами України. Він заявив, що такі люди працюють в Україні, назвав кілька прізвищ, але вони працюють на дорадчих постах. Наша дискусія продовжувалася, я наводив нові приклади, що фахівці із Заходу вносили б нові ідеї, новий підхід до розв'язання складних питань і таким чином в Уряді був би кращий обмін думками, свіжа атмосфера та більша впевненість розв'язувати справи по-новому. Для прикладу візьмімо хоча б справу прибуткового податку, який в Україні руйнує нові підприємства.

Загалом наша зустріч була дуже конструктивна, цікава та принесла багато корисного для мене. Думаю, що вона була цікавою також для д-ра Щербака, який активно брав участь в дискусії. Д-р Щербак заявив, що він в основному працює з американцями, його зв'язки з українською громадою куртуазійного характеру для обопільної інформації.

Амбасадор д-р Юрій Щербак — широкоосвічена людина, з добрим знанням літератури. Він вибагливий дискутант, який дуже організовано веде розмову. В Україні його вважають добрим знавцем довкілля. Він автор прецінної праці про трагедію Чорнобиля. Як заступник голови Верховної Ради СССР, він був проти приховання чорнобильського нещастя перед світом. Д-р Щербак був делегатом і промовцем на історичній Міжнародній конференції для вивчення довкілля, що відбулася в Ріо-де-Жанейро 1992 року. Свою дипломатичну працю він почав як перший український амбасадор в Ізраїлі. До речі, амбасадор Щербак ніколи не був членом Комуністичної партії, не зважаючи на те, що він займав високі відповідальні становища в державному апараті Совєтського Союзу та совєтської України.

На закінчення візити амбасадор Юрій Щербак зробив мені велику приємність, заявивши, що я був третім міністром закордонних справ України, із яким він зустрічався.

Школярі і студенти Білорусі навчатимуться за совєтськими підручниками

Мєнськ (УНІАР). — Президент Білорусі Олександер Лукашенко видав особисте розпорядження про обов'язкове вивчення у білоруських навчальних закладах з 1-го вересня цього року історії, літератури та суспільствознавства за совєтськими підручниками, випущеними до 1991 року. Усі підручники від 1992-95 років, за словами О. Лукашенка, викладають предмети історії і літератури „заполітизовано і тенденційно". Білоруський президент сказав також, що віднині школярі і студенти мають глибше вивчати історію комуністичного періоду, революції 1917 року і війни 1941-45 років.

Міністерство освіти Білорусі видало розпорядження про вилучення із бібліотек навчальних закладів підручників історії, літератури і суспільствознавства за 1992-95 роки. На укладання нових підручників, зазначили представники міністерства освіти, у державному бюджеті фондів немає, бо нині тільки заміна державної символіки на колишню совєтську, згідно з результатами травневого референдуму, потребує не менш як 300 млн. долярів.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

Інспектор митниці віз вибухівку

КЕРЧ. — Тут міліція затримала інспектора Керченської митниці, який віз на власному автомобілі „Жигулі" майже 10 кілограмів амоніту — потужної вибухівки, яку використовують для підривних робіт, а також нерідко і для терористичних актів. Розпочато слідство.

В Києві беруть на облік чужоземні представництва.

КИЇВ. — Міський виконавчий комітет бере на облік всі чужоземні представництва. Управлінню міжнародних зв'язків доручено здійснювати облік представництва банків, фондів, компаній, фірм, кореспондентських пунктів тощо. Підприємства, установи і організації, незалежно від їх підпорядкування, мають надати інформації про розміщення на їх території таких представництв.

Розпочато випуск колінчастих валів до автобусів „Ікарус"

ЗАПОРІЖЖЯ. — Акціонерне товариство „Південдизельмаш" у Токмаку Запорізької области розпочало випуск колінчастих валів до автобусів „Ікарус". Перший транспорт вже відправлено до Києва та інших міст України і також до Росії. Тут випускатимуть також інші частини до мадярських автобусів.

В АМЕРИЦІ

ДРУЖИНА ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона, Гіллері, плянує брати участь у четвертій Світовій конференції жінок, що має відбутися у вересні в Китаю. Однак тепер два республіканські сенатори, які є найбільше правдоподібними майбутніми кандидатами на пост президента ЗСА, заявилися публічно критично до цієї поїздки, уважаючи, що Китай нарушує далі права людини і тому там не є місце на відвідини дружини Президента. На цю тему висловилися в телевізійних політичних дискусіях сенатор Роберт Дол і сенатор Ричард Лугар з Індіяни. Рішення чи Гіллері Клінтон поїде до Пекіну западе в чергових двох тижнях.

ДОБРОВІЛЬНА РЕЗИҐНАЦІЯ 20-літньої Шеннон Фокнер із військової академії Ситадел в Чарлстоні, П. К., викликала широкий відгомін в цілій країні. Як відомо, вона два і пів року боролася за те, щоб її прийняли до цієї досі лише мужеської школи, але після короткого часу вишколу вона публічно заявила, що виступає з академії тому, що це її фізично надто важко. Хоча цього року біля 30 хлопців зрезиґнували із тих самих причин із перебування в академії, виступлення Ш. Фокнер стало великою подією, а коментарі з цього приводу є в більшості неґативні.

ВЕЛИКЕ АМЕРИКАНСЬКЕ фармацевтичне підприємство Апджан поєдналося тепер із шведською фармацевтичною фірмою, щоб разом виробляти ліки для таких відборців, що купують великими кількостями, а не для поодиноких аптек.Нове підприємство буде мати назву Фармація і Апджан, а це поєднання разом включає суму 13 блн. дол. На жаль, через таке спільне підприємство втратить працю 4,000 осіб, що досі працювали у фірмі Апджан.

В ЧАСІ ПРОБНОГО голосування хто надається на кандидата на наступного президента із Республіканської партії усіх заскочила рівність голосів між сенатором Робертом Долем і сенатором Філ Греммом. Пробне голосування відбулося в Айові в часі республіканської конвенції. Досі уважали Р. Дола безконкуренційним кандидатом.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ!

Осідок „Бережанської Землі" перенесено з Ню Йорку до Торонто

В дні 17-го червня ц.р. відбувся П'ятий З'їзд Бережанців, козівського і бережанського районів, в приміщенні Товариства „Самопоміч" в Ню Йорку.

З'їзд відкрив інж. Євген Івашків, діючий голова Комітету „Бережанська Земля" і ствердив, що він є ювілейним, бо 40 років тому засновано Комітет, а у 1970 році появився перший том „Бережанської Землі". Діючий голова попросив присутніх вшанувати бережанців, які відійшли від нас у кращий світ від останнього З'їзду у 1986 р., а зокрема голову „Бережанської Землі" св. п. Михайла Юзеніва. Голова щиро привітав присутніх на З'їзді канадців, а саме голову Комітету „Бережанської Землі" в Канаді і голову Редакційної Колеґії другого тому „Бережанської Землі" Левка Бабія, секретаря Ярослава Гуньку і скарбника Михайла Лупинця та всіх присутніх. Запропонований Управою Комітету „Бережанської Землі" порядок нарад був принятий без змін.

Обрано Президію в складі: інж. Є. Івашків — голова, Л. Бабій — заступник голови, Д. Костів — секретар, Я. Гунька — секретар.

Протокол із попереднього з'їзду прочитала секретарка Дарія Костів. Тому, що він точно віддзеркалював перебіг з'їзду з 1986 року, його принято без змін.

У звітній частині діючий голова Комітету „Бережанської Землі" поінформував присутніх, що праця Управи після IV З'їзду проходила у дуже тяжких умовах. За звітовий період померло багато чільних бережанців, а найбільшим ударом була смерть голови Комітету св. п. Михайла Юзеніва. Управа, а зглядно Редакційна Колеґія зробила малий проґрес у виданні другого тому „Бережанської Землі", хоч деякі матеріяли було зібрано.

З трудної ситуації врятував нас Комітет „Бережанська Земля" з Канади, який взяв на себе обо'язки видання другого тому. Останньо Управа перевела збірку на допомогу купна навчальної техніки для Бережанської державної української гімназії, зібрано 5,210 ам. дол.

Голова Комітету „Бережанська Земля" в Канаді Лев Бабій поінформував про останні чотири роки праці над збиранням матеріялів і фондів на другий том „Бережанської Землі". З проголошенням незалежности України відкрилися нові можливості отримати матеріяли для другого тому. В тім багато допомагає ред. Василь Савчук з Бережан. На сьогодні зібрано біля 95 відсотків матеріялів, які охоплюють ряд сіл Бережанщини, а також визначних бережанців. Плянується видати 8,000 примірників другого тому обсягом понад 800 сторінок. Видання загалом буде коштувати біля 35,000 американських дол.

Звітування доповнили секретарі комітетів: Дарія Костів і Ярослав Гунька, скарбники Михайло Лупинець, П. Рак і Я. Івахів — член Редакційної Колеґії. Їх звітування вказували, що праця проводилася в належному напрямку і, що другий том „Бережанської Землі" появиться. За Контрольну комісію звітував Володимир Щур.

З'їзд листовно привітали ред. Василь Савчук з Бережан, проф. д-р Мирослав Лабунька з Мюнхену і Михайло Клецор з Монтреалю.

Після короткої, але ділової дискусії Управа Комітету і Редакційної Колеґії другого тому „Бережанської Землі" дали вичерпні пояснення і відповіді на питання присутніх.

Пропозицію Контрольної комісії дати абсолюторію Управі Комітету, з подякою, прийнято одноголосно.

Голова З'їзду інж. Є. Івашків поінформував присутніх, що ще за життя голови Комітету „Бережанської Землі" св. п. М. Юзеніва, обговорювалися можливості перенесення осідку Управи до Торонто, бо там перебувала Редакційна Колеґія другого тому, як і також є ентузіясти того діла, зокрема Лев Бабій. З'їзд прийняв пропозицію Управи одноголосно, отже, Головний Комітет „Бережанської Землі" перенесено до Канади.

До Головної управи вибрано: Лев Бабій — голова, Богдан Гірник — заступник голова, Михайло Лупинець — фінансовий референт, Іван Хичій — організаційний, Ярослав Гунька - секретар, Семен Левицький — організаційний референт, Володимир Беднарський — пресовий референт, Степан Ґадач - член, Богдан Костів — член, о. діяк. Микола Лещишин — член, Григорій Бойко — член, Роман Романів — член, Іван Андрусишин — член, Осип Островський — член; Контрольна комісія: Микола Пришляк — голова, Михайло Білоус — член, Михайло Загребельний — член, бережанців в ЗСА будуть заступати: Ярослав Івахів, Дарія Костів, Петро Рак. Вони увійдуть до редакційної колеґії, яку очолив Лев Бабій, та з Канади входять: Володимир Беднарський і Богдан Гірник.

Новообраний голова Головного комітету „Бережанської Землі" Лев Бабій, дякуючи за довір'я, запевнив, що з допомогою всіх бережанців, він доведе видання другого тому „Бережанської Землі" до успішного кінця.

З'їзд закрито молитвою.

Інж. Євген Івашків

У пам'ять д-ра І. Смаля

Вже два роки минуло, як відійшов від нас на 78-му році трудолюбивого життя св. п. д-р Іван Смаль.

Покійний народився в Яструбичах Львівської області, у знаній родині Смалів — Стефанії і Андрія. Батько його був чоловим діячем в просвітянськім і кооперативнім рухах.

Молодий Івась вже в народній школі виказався великими здібностями. Отже, було цілком природним, що батько записав сина до гімназії в Сокалі. Івась, згідно з родинними традиціями, заанґажувався в українському гімназійному житті. Це дуже не сподобалося шкільній дирекції і Івась був змушений перейти до Львівської гімназії, де здав матуру з відзначенням. Його бажанням було студіювати медицину, але йому це не вдалося і він записався на факультет права в університеті Яна Казімежа (тепер Івана Франка) у Львові. По році йому таки вдалося вступити на медичний факультет. Студії йому довелось кінчати в тяжких воєнних часах. Спочатку совєтська влада зукраїнізувала університет та вищі школи, а студентів чекала небезпека большевицьких арештів. Іван тільки чудом врятувався, коли НКВД весною 1941 року виарештувало весь медичний персонал і управу Студентського Дому. Прихід німців в червні 1941 року приніс зміни, здавалося б, на краще, але не надовго. Почались арешти українських патріотів — арешти посилилися по німецьких невдачах на східньому фронті. Близькість большевицького фронту змусила молодого лікаря Івана разом разом з жінкою Іванкою (з дому Пастушенків) і малими діточками Лідією та Ростиком покинути Львів, до якого вже більш не вернувся. Покійний доктор під час переїзду втікачів, як і на поселеннях, старався надавати лікарську допомогу всім потребуючим. Родина Смалів опинилася в американській зоні в Німеччині. А в 1951 році еміґрувала до Америки.

Приїхавши до Дітройту, покійний д-р Іван працював в різних шпиталях, поки не перейшов усіх етапів медичної нострифікації. У Дітройті покійний відчинив лікарську канцелярію, в якій приймав пацієнтів майже до останнього дня свого життя.

Св. п. д-р І. Смаль

Покійний д-р Смаль був щедрий в своїх датках на різні національні цілі. Він дуже радів, що врешті діждався вільної України, про яку мріяв ціле життя. В листах до часописів висловлював свої цінні завваги на різні актуальні теми.

Покійний доктор займався історією села Яструбич. Він зібрав дуже багато історичного та побутового матеріялу. Покійний лишив кілька манускриптів, які родина має намір видати в найближчому часі.

В медичній ділянці покійний доктор цікавився онкологією і найновішими баданнями. Він був надзвичайно працьовитий і гордий, що отримав відзнаку за 30 років лікарської праці від „Michigan Academy of Family Physicians"

Д-р І. Смаль мріяв повернутися до рідних Яструбич. Він ніколи не забував про рідню і товаришів, яких щедро підтримував матеріяльно і морально.

На жаль, мрії про повернення залишилися тільки мріями, бо 22-го червня Господь покликав його до себе.

Від церкви Непорочного Зачаття в Гемтремку, Миш., тлінні останки перевезені на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., де родич покійного маестро Андрій Добрянський приспівував при Панахиді 28-го червня 1993 року. Покійний залишив по собі жаль та вдячність родини і знайомих.

Покійний залишив у смутку: дружину Іванку, дочку Лідію з мужем д-ром Богданом Гайдукевичем і дітьми, д-ра медицини Юрія з дружиною Венді, д-ра медицини Андрія з дружиною Таїсою і Олександром; сина мґра Ростислава з дружиною Варварою і донечкою Анею; брата Василя і сестру Катрусю з родинами в Україні; тіточного брата мґр Василя Тхіра з дружиною Галею; і дальшу родину, приятелів і знайомих в ЗСА, Канаді й Україні.

Василь Тхір

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 415-го Відділу

З днем 1-го вересня, 1995 року 415-ий Відділ злучиться з Відділом 461-им, якого секретарем є:

МИРОН ҐРОХ

Просимо членів 415-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 461-го Відділу на адресу:
Mr. Myron Groch, 16 Kevin Drive, Fonthill, Ontario, Canada LOS 1E4. **Tel.: (905) 892-4336**

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 476-го Відділу.

З днем 1-го вересня 1995 року 476-ий Відділ злучиться з Відділом 88-им, якого секретарем є:

СТЕФАНІЯ ГАВРИЛЮК

Просимо членів 476-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечен-ня до секретаря 88-го Відділу на адресу:
Mrs. Stephanie Hawryluk
P.O. Box 174
53 Michael Drive
Cottekill, NY 12419
(914) 687-7033

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 213-го Відділу

З днем 1-го вересня 1995 року 213-ий Відділ злучиться з Відділом 234-им, якого секретарем є:

ЄВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ

Просимо членів 213-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечен-ня до секретаря 234-го Відділу на адресу:
Mr. Eugene Oscislawski
548 East Curtis Street
Linden, NJ 07036-2734
(908) 925-3493

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 477-го Відділу

З днем 1-го вересня 1995 року 477-ий Відділ злучиться в Відділом 88-им, якого секретарем є:

СТЕФАНІЯ ГАВРИЛЮК

Просимо членів 477-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечен-ня до секретаря 88-го Відділу на адресу:
Mrs. Stephanie Hawryluk
P.O. Box 174
53 Michael Drive
Cottekill, NY 12419
(914) 687-7033

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Відгукаючися на заклик Екзекутивного Комітету УНСоюзу про зложення пожертви на видавничий фонд „Свободи" на покриття підвишки за поштову пересилку газети, ви можете свої пожертви складати у вашого секретаря відділу, або посилати прямо до адміністрації „Свободи" на адресу:

30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези *будуть поміщені у* **„Свободі"** тільки після появи платних оголошень у щоденнику або „Українському Тижневику".

Редакція „Свободи"

❊ ПОСЛУГИ ❊

❊ ПРАЦЯ ❊

❊ REAL ESTATE ❊

❊ FUNERAL DIRECTORS ❊